YVES BOT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2011. július 21.[1 i]

C-405/10. sz. ügy

Staatsanwaltschaft Karlsruhe
kontra
QB

(az Amtsgericht Bruchsal [Németország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Környezetvédelem – 1013/2006/EK rendelet – Veszélyes és egyéb hulladékok szállításának ellenőrzése – Katalizátorok Libanonba történő exportjának tilalma”

1. A jelen ügy a 2009. április 15-i 308/2009/EK bizottsági rendelettel[2] módosított, a hulladékszállításról szóló, 2006. június 14-i 1013/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre[3] vonatkozik.

2. Az 1013/2006 rendelet a veszélyes és egyéb hulladékok tagállamok közötti, valamint a tagállamok és harmadik országok közötti szállításának felügyeletére és ellenőrzésére vonatkozó eljárásokat vezet be.

3. Különösen, az 1013/2006 rendelet 37. cikke a harmadik országokkal folytatandó konzultációs eljárásról rendelkezik, amelynek célja az, hogy megismerhetők legyenek ezen államok egyes hulladékok kezelésével kapcsolatos szándékai. Ily módon ezek az államok választhatják azt, hogy megtiltják a hulladékok területükre történő kivitelét, vagy azt, hogy előzetes írásbeli bejelentési és engedélyezési eljárást írnak elő, vagy pedig azt, hogy nem írnak elő ellenőrzési eljárást.

4. Az említett országok által adott válaszokat követően az Európai Bizottság elfogadta az 1418/2007/EK rendeletet,[4] és e válaszoknak megfelelően osztályozta a hulladékokat. Azon három alternatíva mellett, amelyeket az 1013/2006 rendeletben terjesztett elő, a Bizottság egy negyedik osztályozási lehetőségről is rendelkezett, nevezetesen arról, hogy az ilyen hulladékok szállítására vonatkozóan más ellenőrzési eljárások is bevezethetők, amelyeket a rendeltetési állam nemzeti jogszabályai alapján alkalmaznak majd.

5. Ily módon Libanon tekintetében a Bizottság a B1120 osztályozási csoportba tartozó hulladékokat az 1418/2007 rendelet mellékletének a) és d) oszlopába sorolta be, amelyek közül az előbbi a Libanonba történő kivitel tilalmának, az utóbbi pedig a más ellenőrzési eljárások rendeltetési állam által történő bevezetésének felel meg.

1 Eredeti nyelv: francia.

2 HL L 97., 8. o.

3 HL L 190., 1. o.; a továbbiakban: 1013/2006 rendelet.

4 A 2008. július 29-i 740/2008/EK bizottsági rendelettel (HL L 201., 36. o.) módosított, az 1013/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet III. vagy IIIA. mellékletében felsorolt egyes hulladékoknak a hulladékok határokat átlépő szállításának felügyeletéről szóló OECD-határozat hatálya alá nem tartozó egyes országokba történő hasznosítási célú kiviteléről szóló, 2007. november 29-i bizottsági rendelet (HL L 316., 6. o.; a továbbiakban: 1418/2007 rendelet).

6. A jelen ügy tárgyát e kettős besorolás képezi. Az Amtsgericht Bruchsalnak (Németország) kétségei vannak e besorolás helyes értelmezésével kapcsolatban. E bíróság számára ugyanis az a kérdés merül fel, hogy a szóban forgó besorolás eredményeként abszolút tilos-e a B1120 csoportba tartozó hulladékok Libanonba történő kivitele, vagy pedig e besorolás mégis lehetővé teszi e hulladékok kivitelét.

7. A jelen indítványban kifejtem azon indokokat, amelyek alapján úgy vélem, hogy az 1013/2006 rendeletnek az 1418/2007 rendelet mellékletével együttesen értelmezett 37. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a B1120 csoportba tartozó hulladékok Libanonba történő kivitele tilos.

I – Jogi háttér

A – A Bázeli Egyezmény

8. A veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának ellenőrzéséről és ártalmatlanításáról [helyesen: a veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának és ártalmatlanításának ellenőrzéséről] szóló egyezményt Bázelben 1989. március 22-én írták alá, és annak a Közösség nevében történő jóváhagyására az 1993. február 1-jei 93/98/EGK tanácsi határozattal [5] került sor.

9. A Bázeli Egyezmény célja a veszélyes hulladékok kezelésének az emberi egészség és a környezet védelmével összhangban történő ellenőrzése nemzetközi szinten. Az egyezmény azt kívánja elérni különösen, hogy a veszélyes és az egyéb hulladékok országhatárokat átlépő szállításának volumene csökkenjen.

10. Így ezen egyezmény első, hatodik, hetedik, nyolcadik és tizedik preambulumbekezdése kimondja:

„Tudatában az emberi egészség és a környezet károsodása kockázatának, amit a veszélyes és az egyéb hulladékok önmagukban, valamint az országhatárokat átlépő szállításuk során okoznak,

[…]

Teljes mértékben elismerve, hogy bármely állam kizárólagos joga megtiltani azt, hogy a külföldről származó veszélyes vagy egyéb hulladékokat a területére behozzák, azt ott ártalmatlanítsák,

Elismerve továbbá a veszélyes hulladékoknak az országhatárokat átlépő szállítása és más államokban – különösen a fejlődő országokban – történő ártalmatlanítása tilalmának növekvő óhaját,

Meggyőződve arról, hogy a veszélyes és az egyéb hulladékokat abban az államban kell ártalmatlanítani, ahol azok keletkeztek, ha a környezetet nem veszélyeztető, hatékony hulladékgazdálkodás azt lehetővé teszi,

[…]

Figyelembe véve, hogy a veszélyes és az egyéb hulladékok országhatárokat átlépő szállításának fokozott ellenőrzése ösztönzően fog hatni azok környezetkímélő kezelésére és e szállítások csökkenésére”.

5 HL L 39., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 18. kötet, 301. o.; a továbbiakban: Bázeli Egyezmény.

11. Az említett egyezmény továbbá veszélyességük szerint osztályozza a hulladékokat. A Bázeli Egyezmény 1. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja értelmében az egyezmény I. mellékletében felsorolt hulladékok veszélyes hulladéknak minősülnek, valamint úgyszintén annak minősülnek azok a hulladékok, amelyek az említett jegyzékben ugyan nem szerepelnek, de amelyeket a részes exportáló, importáló vagy tranzitállam nemzeti jogszabályai veszélyesként határoznak meg, vagy veszélyesnek minősítenek.

12. Ezenkívül ezen egyezmény I. mellékletének a) pontja kimondja, hogy az egyezmény IX. mellékletében felsorolt hulladékok nem minősülnek veszélyesnek az egyezmény 1. cikkének a) pontja értelmében.

13. A Bázeli Egyezmény IX. mellékletében felsorolt hulladékok között szerepelnek a B1120 kód alá tartozó kimerült katalizátorok.

B – Az uniós jog

1. Az 1013/2006 rendelet

14. Az (1) preambulumbekezdése értelmében az 1013/2006 rendelet fő és elsődleges célja és tárgya a környezet védelme.

15. E célból e rendelet meghatározza a hulladékszállítással kapcsolatos eljárásokat és ellenőrzési rendszereket, különösen a szállítás kiindulási pontjától, rendeltetési helyétől és útvonalától, valamint a szállított hulladék típusától függően.[6] A bevezetett szabályozás emellett a Bázeli Egyezményből eredő kötelezettségek teljesítését szolgálja,[7] valamint a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) tanácsának a hulladékok hasznosítási célú, határokat átlépő szállításának felügyeletéről szóló C (92) 39 végleges határozatot felülvizsgáló C (2001) 107 végleges határozata[8] tartalmának átvételét.

16. Pontosabban, az 1013/2006 rendelet a hulladékoknak az Európai Unió tagállamai közötti, az Unió és az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) tagállamai közötti, az Unió és az OECD tagállamai közötti, valamint az Unió és a Bázeli Egyezményben részes harmadik országok közötti országhatárokat átlépő szállítására alkalmazandó. E rendelet ezen szállítási típusok mindegyike vonatkozásában különös felügyeleti és ellenőrzési eljárást ír elő.

17. Egyébiránt e rendelet három hulladékjegyzéket állapít meg a hulladékok veszélyessége alapján, és következésképpen az esetükben követendő ellenőrzési eljárás alapján. Így az említett rendelet III. melléklete tartalmazza a zöld listás hulladékok jegyzékét. E hulladékokra főszabály szerint kizárólag az általános tájékoztatási követelmények alkalmazandók. Az előzetes írásbeli bejelentési és engedélyezési eljárásra kötelezett hulladékok az 1013/2006 rendelet IV. mellékletében, az ún. sárga listás hulladékok jegyzékében szerepelnek. Végül e rendelet V. mellékletében az exporttilalom alá eső hulladékok jegyzéke szerepel.

18. Amennyiben a hulladékokat – akár harmadik országok érintésével, akár a nélkül – az Unión belül szállítják, az említett rendelet 18. cikke előírja, hogy a zöld listás hulladékokat több dokumentumnak kell kísérnie, ilyenek a szállítást szervező személy neve, a szállított hulladék tényleges mennyisége, vagy a hasznosító létesítmény adatai, valamint a szállítást szervező személy és a címzett közötti szállítási szerződés.

6 Lásd az említett rendelet 1. cikkének (1) bekezdését.

7 Lásd az 1013/2006 rendelet (3) preambulumbekezdését.

8 A továbbiakban: OECD-határozat.

19. Az 1013/2006 rendelet 35. cikke pedig a Bázeli Egyezményben részes EFTA-országokba történő kivitelre vonatkozó különös eljárásról rendelkezik. Ezen eljárás szerint az e rendelkezés hatálya alá eső hulladékszállítás esetében a küldő ország és a rendeltetési ország illetékes hatóságai közötti előzetes írásbeli bejelentési és engedélyezési eljárás alkalmazandó.

20. Az OECD-határozat hatálya alá nem tartozó országokba – amelyek közé a Libanoni Köztársaság is tartozik – történő hulladékexportot illetően az 1013/2006 rendelet 36. cikke (1) bekezdésének a) és f) pontja előírja, hogy az Unióból tilos az e rendelet V. mellékletében felsorolt veszélyes hulladékoknak az ezen országokban történő hasznosítás céljából történő kivitele, illetve az olyan hulladékok kivitele, amelyek behozatalát a rendeltetési ország megtiltotta.

21. Ami az említett rendeletnek a Bázeli Egyezmény IX. mellékletében szereplő jegyzéket átvevő III. mellékletében felsorolt hulladékokat illeti, amelyek közé tartoznak a kimerült katalizátorok is, azok az OECD-határozat hatálya alá nem tartozó országokba történő különös exporteljárás tárgyát képezik, amennyiben exportjukat az 1013/2006 rendelet 36. cikke értelmében nem tiltották meg.

22. E rendelet 37. cikkének (1) bekezdése ugyanis előírja először is, hogy a Bizottság az említett rendelet hatálybalépésétől számított 20 napon belül írásos megkeresést küld az OECD-határozat hatálya alá nem tartozó egyes országokba, kérve egyfelől annak írásos megerősítését, hogy a hulladék kivihető-e az Unióból az abban az országban történő hasznosítás céljából, másfelől pedig annak jelzését, hogy e hulladék milyen ellenőrzési eljárás alá tartozik a rendeltetési országban, ha ilyen ellenőrzés létezik.

23. Az uniós jogalkotó jelzi, hogy minden, az OECD-határozat hatálya alá nem tartozó országnak a következő három lehetőség áll rendelkezésére:

– kiviteli tilalom;

– az 1013/2006 rendelet 35. cikkében szereplő előzetes írásbeli bejelentési és engedélyezési eljárás; vagy

– a rendeltetési országban nincs ellenőrzés. [9]

24. A Bizottság ezt követően az így kapott válaszokat figyelembe véve rendeletet fogad el. [10] Ha egy ország nem küldi meg az 1013/2006 rendelet 37. cikkének (1) bekezdése szerinti visszaigazolást, vagy ha valamely országot bármely okból nem kerestek meg, a hulladék exportálható, feltéve, hogy létezik az e rendelet 35. cikkében foglalt szabályoknak megfelelő előzetes írásbeli bejelentési és engedélyezési eljárás. [11]

2. Az 1418/2007 rendelet

25. Az OECD-határozat hatálya alá nem tartozó országok válaszai alapján a Bizottság az 1013/2006 rendelet 37. cikke (1) bekezdésének megfelelően elfogadta az 1418/2007 rendeletet. Amint láttuk, ez utóbbi az ezen országokban történő hasznosításra szánt, és az 1013/2006 rendelet 36. cikke alapján exporttilalom alá nem eső hulladék kivitelére vonatkozó ellenőrzési eljárásokat állapít meg. [12]

9 Lásd e rendelet 37. cikke (1) bekezdése második albekezdésének a)–c) pontját.

10 Lásd az említett rendelet 37. cikke (2) bekezdésének első albekezdését.

11 Lásd az említett rendelet 37. cikke (2) bekezdésének második albekezdését.

12 Lásd az 1418/2007 rendelet 1. cikkét, valamint (1)–(3) preambulumbekezdését.

26. Mivel az említett országok közül egyesek azt a választ adták, hogy az 1013/2006 rendelet 37. cikkének (1) bekezdésében előírttól eltérő ellenőrzési eljárásokat kívánnak alkalmazni a nemzeti joguk alapján,[13] a Bizottság az e rendelkezésben felsoroltakat kiegészítette egy újabb lehetőséggel.

27. Így az 1418/2007 rendelet melléklete előírja, hogy az OECD-határozat hatálya alá nem tartozó országnak az 1013/2006 rendelet III. és IIIA. melléklete szerinti hulladékokat illetően a következő három lehetőség áll rendelkezésére:

– tilalom;

– az 1013/2006/EK rendelet 35. cikkében szereplő előzetes írásbeli bejelentés és engedélyezés;

– nincs ellenőrzés a rendeltetési országban; vagy

– az alkalmazandó nemzeti jogszabályok alapján más ellenőrzési eljárásokat alkalmaznak a rendeltetési országban.

28. Emellett az 1418/2007 rendelet 1a. cikke előírja, hogy amennyiben valamely ország az 1013/2006 rendelet 37. cikke (1) bekezdése első albekezdésének megfelelően a Bizottság által küldött írásos megkeresésre érkezett válaszában azt jelzi, hogy bizonyos hulladékszállítmányokat nem tilt meg, és azokra az e rendelet 35. cikkében meghatározott előzetes írásbeli bejelentési és engedélyezési eljárást sem alkalmazza, akkor ezekre a szállítmányokra – értelemszerűen – az említett rendelet 18. cikkét kell alkalmazni.

C – A nemzeti jog

29. A német büntető törvénykönyv (Strafgesetzbuch) 326. §-ának (2) bekezdése öt évig terjedő szabadságvesztéssel vagy bírsággal rendeli büntetni az e rendelkezés (1) bekezdése értelmében vett hulladéknak[14] tilalom ellenére vagy a szükséges engedély hiányában az említett rendelkezés területi hatálya alá első területen, ilyen terület érintésével vagy onnan kifelé történő szállítását végző személyeket.

30. E törvénykönyv 326. §-a (5) bekezdésének 1. pontja szerint, amennyiben az elkövető gondatlanul járt el, három évig terjedő szabadságvesztéssel vagy bírsággal büntethető.

31. Emellett a hulladékszállítás területén alkalmazandó bírságokról szóló rendelet (Abfallverbringungsbußgeldverordnung) 2. §-ának 2009. november 18-án hatályos változata előírja, hogy az 1418/2007 rendeletet szándékosan vagy gondatlanul azzal megsértő személy, hogy olyan hulladékot exportál, amelynek a kivitele e rendelet melléklete értelmében tilos, bűncselekményt követ el.

II – Az alapeljárás

32. A német állampolgárságú QB az ALU-KAT GmbH ügyvezetője, amelynek székhelye Bruchsalban (Németország) található. E társaság tevékenységei közé tartozik különösen a fémhulladékok – így gépjármű-katalizátorok – hasznosítása és ártalmatlanítása.

13 Lásd az 1418/2007 rendelet (6) preambulumbekezdését.

14 Olyan hulladékokról van szó például, amelyek mérget, illetve az emberekre vagy állatokra veszélyes fertőző betegségek kórokozóját tartalmazzák, vagy azt termelhetnek, továbbá amelyek jellegüknél, tulajdonságaiknál vagy mennyiségüknél fogva tartósan szennyezhetik a vizet, a levegőt vagy a talajt, vagy azok tulajdonságait más módon változtathatják meg, illetve veszélyeztethetnek egyes állat- vagy növényfajokat [lásd a büntetőtörvénykönyv 326. §-a (1) bekezdése 1. ponját és 4. pontjának a) és b) alponját].

33. QB 2009. május 25-e körül 3794 darab kimerült gépjármű-katalizátort szállíttatott Rotterdamba (Hollandia). Ezt követően e katalizátorokat egy libanoni székhelyű társaság, az AWADA Company for General Trading részére szándékoztak hulladékként konténerekben hasznosítás és ártalmatlanítás céljából továbbítani. A holland vámhatóság a szóban forgó katalizátorszállítmányt feltartóztatta.

34. A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy QB tudta, hogy a katalizátorok a Bázeli Egyezmény IX. mellékletének B1120-as kódja alá tartoznak, és az 1418/2007 rendelet mellékletének a) oszlopában szerepelnek, következésképpen azokat tilos Libanonba szállítani.

35. A Staatsanwaltschaft Karlsruhe (karlsruhei ügyészség) QB-t azzal vádolja, hogy a büntető törvénykönyv 326. §-ának (2) bekezdésébe és a hulladékszállítás területén alkalmazandó bírságokról szóló rendelet 2. §-ának (1) bekezdésébe ütköző bűncselekményt követett el azzal, hogy a gépjármű-katalizátorokat Libanonba történő kivitel céljából Rotterdamba szállíttatta.

36. A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy bár a B1120 csoportba tartozó hulladékok valóban szerepelnek az 1418/2007 rendelet mellékletének a) oszlopában, ugyanazon melléklet d) oszlopában is megjelennek, amely oszlop értelmében a rendeltetési országban a nemzeti jogszabályok alapján más ellenőrzési eljárásokat fognak alkalmazni.

37. Ennélfogva az Amtsgericht Bruchsal, mivel kétségei támadtak a tekintetben, hogy az 1013/2006 rendeletnek az 1418/2007 rendelet mellékletével összefüggésben értelmezett 37. cikke hogyan értelmezendő, úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni [az 1013/2006] rendeletnek [az 1418/2007] rendelettel összefüggésben értelmezett 37. cikkében foglalt szabályozást, hogy tilos a […] Bázeli Egyezmény IX. mellékletének B1120 hulladékcsoportjába tartozó hulladék Libanonba történő kivitele?”

III – Elemzés

38. A kérdést előterjesztő bíróság kérdésével lényegében arra vár választ, hogy az 1013/2006 rendeletnek az 1418/2007 rendelet mellékletével összefüggésben értelmezett 37. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a B1120 csoportba sorolt hulladékok Libanonba történő kivitele tilos.

39. A kérdést előterjesztő bíróság számára az okoz nehézséget, hogy az 1418/2007 rendelet mellékletében a katalizátorok, amelyek a B1120 csoportba tartoznak, egyszerre jelennek meg e melléklet a) és d) oszlopában.

40. Márpedig az említett melléklet a) oszlopába történő besorolás azt jelenti, hogy az érintett hulladékokra kiviteli tilalom vonatkozik, miközben az ugyanazon melléklet d) oszlopába történő besorolás azt jelenti, hogy a hulladékok szállítása során a rendeltetési államban különleges ellenőrzési eljárást fognak alkalmazni.

41. QB számára ennek jelentős tétje van, ugyanis ha nem áll fenn tilalom a B1120 csoportba tartozó hulladékok Libanonba történő szállítása tekintetében, akkor a német büntetőjogban szankcióval fenyegetett bűncselekmény tényállási elemei nem valósulnak meg.

42. Az itt következő elemzésben kifejtem azon okokat, amelyek miatt úgy vélem, hogy a B1120 csoportba tartozó hulladékok Libanonba történő exportja tilos.

43. E hulladékoknak az 1418/2007 rendelet melléklete a) és d) oszlopában történő párhuzamos feltüntetése, ami némileg ellentmondásosnak tűnik, abból adódik, hogy amikor a Bizottság az OECD-határozat hatálya alá nem tartozó országokat arra kérte, hogy ismertessék a hulladékok osztályozására vonatkozó szándékaikat, ezen országok közül egyesek azt közölték, hogy a nemzeti joguk alapján az 1013/2006 rendelet 37. cikkének (1) bekezdésében előírt eljárásoktól eltérő ellenőrzési eljárások alkalmazását tervezik. [15]

44. Emlékeztetni kell arra, hogy e rendelkezés értelmében ezen országok a hulladékok szállítását illetően főszabály szerint három lehetőség közül választhatnak, nevezetesen választhatják az abszolút szállítási tilalmat, az előzetes írásbeli bejelentési és engedélyezési eljárást, vagy pedig az ellenőrzés mellőzését.

45. Ami Libanont illeti, a Bizottság által előterjesztett észrevételekből kitűnik, hogy a libanoni környezetvédelmi minisztérium 2007. június 23-i válaszlevelében a B1120 csoportba tartozó hulladékokra vonatkozóan a kérdőíven annak 1. oszlopát jelölte be, amely az 1418/2007 rendelet mellékletében az a) oszlopnak, vagyis az exporttilalomnak felel meg. [16]

46. Ezenkívül a libanoni környezetvédelmi minisztérium említett levelében kitért arra, hogy a libanoni illetékes hatóságok által rendelkezésre bocsátott jegyzék csupán magyarázó jellegű, mivel a hulladékok libanoni osztályozása eltérhet a Bizottság által megállapított osztályozástól. [17]

47. A Bizottság az említett levél hatására döntött úgy, hogy a B1120 csoportba tartozó hulladékokat Libanon esetében az 1418/2007 rendelet mellékletének d) oszlopába is felveszi. [18]

48. Ezzel együtt az említett oszlopba való felvétel azt jelenti-e, hogy ezek a hulladékok az Unióból Libanonba exportálhatók?

49. A Bizottság úgy véli, hogy miután az említett hulladékok az 1418/2007 rendelet mellékletének a) oszlopában szerepelnek, Libanonba történő kivitelüknek tilosnak kellene lennie, és az ugyanezen melléklet d) oszlopában történő említésük e következtetést nem befolyásolja.

50. Ezzel az álláspontal az alábbi okok miatt egyetértek.

51. Láthattuk, hogy az 1013/2006 rendelet elsődleges célja a környezet védelme. E tekintetben a Bíróság a C-411/06. sz., Bizottság kontra Parlament és Tanács ügyben 2009. szeptember 8-án hozott ítéletében [19] kimondta, hogy e rendelet mind célját, mind tartalmát tekintve főként az emberi egészség és a környezet védelmét szolgálja a hulladékok határokat átlépő szállításának esetleges káros hatásaival szemben. [20] E célból és a tagállamokat a Bázeli Egyezmény értelmében terhelő kötelezettségeknek megfelelően az uniós jogalkotó a hulladékok Unión belüli és harmadik országokba történő szállítására alkalmazandó ellenőrzési és felügyeleti rendszert vezetett be.

15 Lásd az 1418/2007 rendelet (6) preambulumbekezdését.

16 Lásd a Bizottság észrevételeinek 4. és 5. pontját. Lásd továbbá a libanoni környezetvédelmi minisztérium levelét a következő honlapon: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2007/july/tradoc_135243.pdf.

17 Lásd a Bizottság észrevételeinek 6. pontját. Lásd továbbá a fenti 16. lábjegyzetben hivatkozott levelet, amely kifejti:
„[…] due to the fact that […] Questionnaire [relating to Regulation (EC) N. 1013/2006] adopted a codification for waste that differs from adopted Lebanese National codification, the information contained in this questionnaire is provided for reference only. [The Ministry of Environment] does not assume any responsibility whatsoever in connection with or resulting from any error or omission in connection with or resulting from the gathering of data, findings and interpretation or use thereof by the European Commission or any third party."

18 Lásd a Bizottság észrevételeinek 14. pontját.

19 C-411/06. sz. ügy (EBHT 2009., I-7585. o.).

20 62. pont.

52. Így emlékeztetni kell arra, hogy a hulladékok Unión belüli – akár harmadik országok érintésével, akár anélkül történő – szállítása és azoknak az Unióból az EFTA tagállamokba történő szállítása vonatkozásában az 1013/2006 rendelet II. címe alkalmazandó. [21] Mindkét esetben a hulladékot szállító személy köteles előzetesen bejelenteni e szállítmányt és beszerezni a rendeltetési ország illetékes hatóságainak engedélyét. [22]

53. Ami a hulladékoknak az OECD-határozat hatálya alá nem tartozó országokba történő szállítását illeti, arra külön szabályozás vonatkozik. Az uniós jogalkotó ugyanis konzultációs eljárást írt elő, amelynek keretében ezen országoktól azt kérik, hogy közöljék az 1013/2006 rendelet III. mellékletében felsorolt hulladékok – közöttük a katalizátorok – szállítására vonatkozó szándékaikat. [23]

54. Az említett országok többek között megtilthatják egyes hulladékok területükre történő exportját. E lehetőségük álláspontom szerint azon szuverén jogukat tükrözi, amely a külföldről származó veszélyes és más hulladékok területükre történő behozatalának vagy a területükön történő ártalmatlanításának megtiltására vonatkozik. [24]

55. A libanoni környezetvédelmi minisztérium egyértelműen e jogot juttatta kifejezésre, amikor a Bizottság levelében küldött kérdőívben azt közölte, hogy tilos a B1120 csoportba tartozó hulladékok Libanon területére történő exportja. [25]

56. Álláspontom szerint, mivel a Libanoni Köztársaság kinyilvánította e hulladékok területére történő importjának tilalmára vonatkozó szándékát, az Unió köteles e szándékot tiszteletben tartani, és nem írhat elő más eljárásokat.

57. E tekintetben az 1013/2006 rendelet 37. cikkének (3) bekezdése és az 1418/2007 rendelet 1a. cikke említést tesz arról, hogy ha egy állam a Bizottság által az 1013/2006 rendelet 37. cikke (1) bekezdésének megfelelően küldött írásos megkeresésre adott válaszában azt közli, hogy bizonyos hulladékszállítmányokat nem fog megtiltani, és azokra az e rendelet 35. cikkébe foglalt előzetes írásbeli bejelentési és engedélyezési eljárást sem fogja alkalmazni, az ilyen szállítmányokra értelemszerűen az említett rendelet 18. cikke alkalmazandó. Továbbá az 1013/2006 rendelet 37. cikke (2) bekezdésének második albekezdése szerint, ha az állam nem nyilatkozott arról, hogy a területére irányuló hulladékszállítmányok tekintetében milyen eljárást szándékozik alkalmazni, az e rendelet 35. cikkében foglalt előzetes írásbeli bejelentési és engedélyezési eljárás alkalmazandó. [26]

58. Mindebből jól látszik, hogy az Unió kizárólag akkor élhet az 1013/2006 rendelet 18. cikkében, illetve az annak 35. cikkében foglalt eljárás lehetőségével, ha a rendeltetési állam vagy a hulladékszállítmányok ellenőrzésének mellőzését választotta, vagy pedig nem közölte szándékát.

59. A jelen esetben nem ez a helyzet, hiszen a Libanoni Köztársaság egyértelművé tette, hogy meg kívánja tiltani a B1120 csoportba tartozó hulladékoknak a saját területére történő behozatalát.

60. A d) oszlopnak az 1418/2007 rendelet mellékletébe történő felvétele nem vezethet ezzel a szándékkal ellentétes eredményre.

21 Lásd e rendelet 3. cikkét és 35. cikkének (1) bekezdését.

22 Lásd az említett rendelet 9. cikkének (1) bekezdését.

23 Lásd e rendelet 37. cikkét, valamint a hulladékszállításról szóló, 2003. június 30-i [COM (2003) 379 végleges] európai parlamenti és tanácsi rendelettervezet indokolása 4.2.6 pontjának (5) bekezdését.

24 Lásd a Bázeli Egyezmény hatodik preambulumbekezdését és az 1013/2006 rendelet (9) preambulumbekezdését.

25 Lásd a fenti 16. lábjegyzetben hivatkozott levelet.

26 Lásd továbbá az 1418/2007 rendelet (5) preambulumbekezdését.

61. Amint láthattuk e rendelet (6) preambulumbekezdésében kifejtésre került, hogy az említett oszlop szerepeltetése annak a következménye, hogy egyes államok válaszukban úgy nyilatkoztak, hogy nemzeti joguk alapján az uniós jogalkotó által előírttól eltérő ellenőrzési eljárások alkalmazását tervezik.

62. Egyébiránt a Bíróság elé terjesztett észrevételeiben a Bizottság kifejti, hogy e mellékletbe azért került be a d) oszlop, mert az Unió nem kötelezhet egy harmadik országot – így a Libanoni Köztársaságot sem – arra, hogy behozatali ellenőrzéseket végezzen, vagy akár arra, hogy amennyiben vannak ilyen ellenőrzések, azok részletes szabályairól határozzon.[27] Továbbá a Bizottság kitér arra, hogy mivel a libanoni környezetvédelmi minisztérium válaszában közölte, hogy a hulladékok általa alkalmazott osztályozása eltérhet az uniós jogalkotó által alkalmazott osztályozástól, a Bizottság fel kívánta hívni az Unióban letelepedett vállalkozások figyelmét arra, hogy előfordulhat, hogy az illetékes libanoni hatóságok bizonyos hulladékok behozatalának engedélyezését megtagadják, jóllehet az uniós jogalkotó által alkalmazott osztályozás az adott behozatalt engedélyezi.[28]

63. Így tehát ha egy harmadik ország – mint például a Libanoni Köztársaság – egyértelműen közölte, hogy megtiltja a B1120 csoportba tartozó hulladékoknak a saját területére történő behozatalát, az e hulladékoknak az 1418/2007 rendelet mellékletének d) oszlopába történő egyidejű felvétele nem szolgál mást, mint azt, hogy tájékoztassa az érintett személyeket arról, hogy ez az állam fenntartja magának a szuverén jogot, hogy az uniós jogalkotó által előírt eljárásoktól eltérő ellenőrzési és felügyeleti eljárásokat vezessen be a hulladékok szállítása tekintetében, valamint hogy az uniós jogban alkalmazott osztályozástól eltérő osztályozásra alapozva bizonyos hulladékok behozatalának engedélyezését megtagadja.

64. Ezenkívül megjegyzendő, hogy Libanon esetében az 1418/2007 rendelet mellékletében szereplő valamennyi hulladék nemcsak az a) vagy a b) oszlopban jelenik meg, hanem a d) oszlopban is. Álláspontom szerint ez egyértelműen azt mutatja, hogy a d) oszlopba történő felvétel nem eredményezi a szóban forgó hulladékoknak a Libanoni Köztársaság által szabadon választott eljárástól eltérő eljárás alá vonását. Az ellenkező következtetés nemcsak hogy megfosztaná gyakorlati hasznától az 1013/2006 rendelet 37. cikkében foglalt konzultációs eljárást, hanem azzal is, és mindenekelőtt azzal járna, hogy figyelmen kívül hagynák a harmadik országok szuverén jogát ahhoz, hogy a területükre irányuló hulladékszállítmányok tekintetében alkalmazandó eljárásokról határozzanak.

65. Mindenesetre, ha annak következtében, hogy a B1120 csoportba tartozó hulladékok az 1418/2007 rendelet mellékletének a) és d) oszlopában egyaránt szerepelnek, továbbra is kétséges lenne, hogy e hulladékok Libanonba történő szállítására mely eljárás alkalmazandó, az álláspontom az, hogy az 1013/2006 rendelet célja megköveteli az emberi egészség és a környezet védelme szempontjából a legmegfelelőbb megoldás választását.

66. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy e rendelet mind célját, mind tartalmát tekintve elsődlegesen az emberi egészség és a környezet védelmét szolgálja a hulladékok határokat átlépő szállításának esetleges káros hatásaival szemben.[29] Ez érvényes mind az Unióra, mind pedig azon harmadik országokra, amelyek területére az Unió területéről e hulladékokat exportálják.[30]

27 Lásd a 16. pontot.

28 Ua.

29 A fent hivatkozott Bizottság kontra Parlament és Tanács ügyben hozott ítélet 62. pontja.

30 Lásd a C-259/05. sz. Omni Metal Service ügyben 2007. június 21-én hozott ítélet (EBHT 2007., I-4945. o.) 30. pontját.

67. E tekintetben a Bázeli Egyezményben részes államok – tudatában különösen az emberi egészség és a környezet károsodása kockázatának, amelyet a veszélyes és az egyéb hulladékok az országhatárokat átlépő szállításuk során okoznak – úgy vélik, hogy e hulladékokat abban az államban kell ártalmatlanítani, ahol azok keletkeztek, ha a környezetet nem veszélyeztető, ésszerű és hatékony hulladékgazdálkodás azt lehetővé teszi. [31] Ezen országhatárokat átlépő szállítások fokozott ellenőrzése továbbá csökkenti e szállítások mennyiségét. [32]

68. A hulladékszállítás korlátozása tehát az emberi egészség és a környezet védelme magasabb szintjének elérése érdekében követendő célt jelent. Az uniós jogalkotó maga is kifejezte e szándékát az 1013/2006 rendelet (8) preambulumbekezdésében.

69. Ennélfogva álláspontom szerint, amennyiben kétségek merülnek fel valamely hulladék kezelésével kapcsolatban abból adódóan, hogy e hulladék az 1418/2007 rendelet mellékletének a) és d) oszlopában párhuzamosan szerepel, a hulladékszállítás korlátozását lehetővé tevő legszigorúbb megoldást, nevezetesen az exporttilalom bevezetését kell választani. Ez a megoldás a legmegfelelőbb az 1013/2006 rendeletben megfogalmazott, az emberi egészség és a környezet védelmére irányuló cél elérésére is.

70. Következésképpen, a fenti megfontolásokra tekintettel, álláspontom szerint az 1013/2006 rendeletnek az 1418/2007 rendelet mellékletével összefüggésben értelmezett 37. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a B1120 csoportba sorolt hulladékok Libanonba történő kivitele tilos.

71. Végül a tárgyaláson megvitatott valamennyi kérdés megválaszolása érdekében, azon kérdés megítélése, hogy a fentiekben vizsgált rendelkezések kellően egyértelműek-e ahhoz, hogy összhangban a büntetések jogszerűségének elvével a nemzeti jogban büntetőjogi minősítés alapját képezzék, a jelen esetben kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

72. Álláspontom szerint a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel e kérdés megválaszolására.

IV – Végkövetkeztetések

73. A fenti megfontolások alapján azt javaslom a Bíróságnak, hogy a Amtsgericht Bruchsalnak a következőképpen válaszoljon:

„A 2009. április 15-i 308/2009/EK bizottsági rendelettel módosított, a hulladékszállításról szóló, 2006. június 14-i 1013/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az 1013/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet III. vagy IIIA. mellékletében felsorolt egyes hulladékoknak a hulladékok határokat átlépő szállításának felügyeletéről szóló OECD-határozat hatálya alá nem tartozó egyes országokba történő hasznosítási célú kiviteléről szóló, 2007. november 29-i 1418/2007/EK bizottsági rendelet mellékletével összefüggésben értelmezett 37. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a B1120 csoportba sorolt hulladékok Libanonba történő kivitele tilos.”

i — Anonimizálás iránti kérelem nyomán a 32., 33., 34., 35. és 41. pontban szereplő nevet betűkombináció váltotta fel.

31 Lásd a Bázeli Egyezmény első és nyolcadik preambulumbekezdését.

32 Lásd ezen egyezmény tizedik preambulumbekezdését.